

تحلیل و بررسی نقش صورتهای مالی در تصمیمات سرمایه گذاران شرکتهای پذیرفته شده در بورس (مورد مطالعه: صنایع لوله های پلی اتیلن)

هادی جامشی^{۱*}، اسدالله قیصری^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حسابداری موسسه آموزش عالی خرد - بوشهر

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حسابداری موسسه آموزش عالی خرد - بوشهر

چکیده

هدف از این پژوهش تحلیل و بررسی نقش صورتهای مالی در تصمیمات سرمایه گذاران شرکت های پذیرفته شده در بورس (مورد مطالعه: صنایع لوله های پلی اتیلن) بوده است. این پژوهش به روش پیمایش صورت گرفته، جامعه آماری شامل کلیه سرمایه گذاران در صنایع لوله های پلی اتیلن بازار بورس اوراق بهادار تهران که تعداد آنها بیش از ۸ هزار نفر بوده و حجم نمونه شامل ۳۸۱ نفر از این کارکنان بوده است. داده ها با استفاده از برنامه SPSS مورد تحلیل قرار گرفته است. نتایج آزمون رگرسیون دو متغیره و چند متغیره نشان داد که دقت و صحت صورتهای مالی و همچنین سرعت در ارائه صورتهای مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر مثبت و معناداری دارند. بطور کلی می توان گفت که صورتهای مالی، منابع مهم و با اهمیتی در تصمیم گیری سرمایه گذاران جهت سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

واژه های کلیدی: دقت صورتهای مالی، صحت صورتهای مالی، سرعت ارائه صورتهای مالی، تصمیمات سرمایه گذاران، صنایع لوله های پلی اتیلن.

مقدمه

مبنای تصمیم‌گیری مشارکت‌کنندگان در بازارهای اوراق بهادار، اطلاعاتی است که بورسها، ناشران اوراق بهادار پذیرفته شده در بورس، واسطه‌های مالی فعال در این بازارها، تحلیلگران مالی و مطبوعات منتشر می‌کنند. تصمیم‌گیری صحیح در بازار اوراق بهادار منوط به انتشار اطلاعات به موقع، با اهمیت، قابل اتکاء و نیز کامل و قابل فهم می‌باشد (تهرانی و دیگران، ۱۳۸۵). اگر تمامی اطلاعات، شامل اطلاعات صورت‌های مالی و سایر اطلاعات، در بازار پخش شوند، سرمایه‌گذاران می‌توانند به قیمت‌های بازار که انعکاسی از تمامی اطلاعات موجود است، اعتماد کنند و نیازی نیست که خودشان به طور مستقیم این اطلاعات را به دست آورند، به عبارت دیگر سرمایه‌گذاران به طور غیر مستقیم از این اطلاعات منتفع می‌شوند (ویلیام باور^۱، ۲۰۰۲). هدف صورتهای مالی عبارت از ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه‌بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع گردد (امیرشاهی و همکاران، ۱۳۸۶).

استفاده‌کنندگان صورتهای مالی به اشخاصی اطلاق می‌شود که جهت رفع نیازهای اطلاعاتی متفاوت خود از صورتهای مالی استفاده می‌کنند. تأمین نیازهای اطلاعاتی تمام استفاده‌کنندگان توسط صورتهای مالی امکان‌پذیر نیست ولی نیازهایی وجود دارد که برای همه استفاده‌کنندگان مشترک است. بالاخص همه استفاده‌کنندگان به نوعی به وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری علاقه‌مند هستند. اعتقاد براین است که هرگاه صورتهای مالی معطوف به تأمین نیازهای اطلاعاتی سرمایه‌گذاران باشد، اکثر نیازهای سایر استفاده‌کنندگان را نیز در حد توان برآورده می‌کند. به عبارت دیگر اطلاعات تهیه شده برای سرمایه‌گذاران، به عنوان یک مرجع اطلاعاتی برای سایر استفاده‌کنندگان نیز مفید است چرا که اینان می‌توانند اطلاعات مشخص‌تری را که در معاملات خود با واحد تجاری بدست می‌آورند با این مرجع اطلاعاتی بسنجند (مومنی، ۱۳۹۱). امروزه علاوه بر صورت‌های مالی که توسط شرکتها تهیه می‌شوند، منابع اطلاعاتی دیگر از جمله روزنامه‌ها و مجلات، کارگزاران بورس، آگاهی‌دوستان و آشنایان، تحلیلگران مالی و... وجود دارند که ممکن است سرمایه‌گذاران از این اطلاعات جهت تصمیمات سرمایه‌گذاری خود استفاده کنند که احتمالاً این منابع اطلاعات قابل اتکایی را در اختیار استفاده‌کنندگان قرار نمی‌دهند؛ بنابراین برای منطقی‌تر کردن تصمیمات سرمایه‌گذاران لازم است که صورت‌های مالی مطابق با نیاز استفاده‌کنندگان تهیه شده و اطلاعاتی که در تصمیمات آنها تأثیر گذار هستند را ارائه کنند (مجتهدزاده و مومنی، ۱۳۸۲). یکی از مهم‌ترین نیازهای سرمایه‌گذاران بورس اوراق بهادار، داشتن اطلاعات کافی جهت تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری مطلوب در سهام است. یکی از مهم‌ترین اطلاعات مورد نیاز، اطلاعات حسابداری است که محصول سیستم حسابداری می‌باشد. در واقع هر چقدر که سرمایه‌گذاران، بیشتر از اطلاعات حسابداری استفاده کنند، انتظار می‌رود که تصمیمات منطقی و مناسبتری را اتخاذ نمایند. دسترسی سریع و آسان همگان به اطلاعات، باعث جلوگیری از انتشار شایعات دروغ و سوء استفاده افرادی که دسترسی اولیه به اطلاعات دارند، می‌شود و همچنین از متضرر شدن سهامداران بالفعل و بالقوه، در معامله سهام با قیمت‌های غیر واقعی جلوگیری می‌کند. در نبود یک سیستم مناسبی که اطلاعات قابل اتکاء را در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهد، اعتماد عمومی به بازار از دست می‌رود و بازار، کارایی خود را از دست می‌دهد (تهرانی و همکاران، ۱۳۸۵).

فرضیات تحقیق

- ۱- دقت صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران تأثیر دارد.
- ۲- صحت صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران تأثیر دارد.
- ۳- سرعت در ارائه صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران تأثیر دارد.

^۱ - Beaver

مبانی و پیشینه پژوهش

- صورت های مالی:

صورت های مالی خلاصه ی عملیات تامین مالی و فعالیت های سرمایه گذاری در موسسه (شرکت) است به عبارت دیگر، بازنمایی اطلاعات خلاصه شده و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری، به گونه ای که برای طیفی گسترده ای از استفاده کنندگان از آنها در اتخاذ تصمیمات اقتصادی فایده مند واقع شود (تهرانی و همکاران، ۱۳۸۵).

- ترازنامه:

ترازنامه صورتی است که اطلاعات مزبور را از طریق گزارش دارائیهها، بدهیها و حقوق صاحبان سهام واحد تجاری در پایان هر دوره مالی فراهم می کند از آنجایی که ترازنامه معرف وضعیت مالی واحد تجاری در یک مقطع زمانی معین است آن را به «صورت وضعیت مالی» نیز می نامند (نوروش و همکاران، ۱۳۹۳).

- صورت حساب سود و زیان:

یکی از صورت های مالی اساسی است که چگونگی و نتیجه عملکرد مالی یک شخصیت حسابداری (واحد گزارشگر) را طی دوره مالی نشان می دهد (نوروش و همکاران، ۱۳۹۳).

- صورت جریان وجوه نقد:

سومین صورت حساب مهم، صورت حساب جریاهای نقدی است، در این صورت حساب جریانهای نقدی شرکت در فاصله دو دوره مشخص زمانی محاسبه می شود. بیشتر داده های این صورت حساب از دو ترازنامه ای که در دو دوره زمانی تهیه شده اند، گرفته می شود داده های اضافی نیز از صورت حساب سود و زیان همین دوره زمانی گرفته می شود صورت حساب جریانهای نقدی به صورت یک منبع اطلاعات مالی پیوست ترازنامه و صورت حساب سود و زیانی است که در گزارشهای مالی سالانه منتشر می شود و این نشانه اهمیت این صورت حساب است (نوروش و همکاران، ۱۳۹۳).

- یادداشت های توضیحی صورت های مالی:

شامل خلاصه ای از اهم رویه های حسابداری و سایر یادداشت های توضیحی مانند: تاریخچه فعالیت واحد تجاری اهم رویه های حسابداری خلاصه جداول و صورتهای مکمل پیشامدهای احتمالی رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه و موارد دیگری که در متن صورتهای مالی ارائه نشده، لیکن افشای آن جهت ارائه مطلوب و یا طبق قوانین و مقررات ضرورت دارد، می باشد (نوروش و همکاران، ۱۳۹۳).

- تصمیم گیری:

تصمیم گیری فرآیندی است که با انجام آن راه حل های مناسب و مطلوبی برای یک مسئله یا مجموعه مسائل انتخاب می شود (مجتهدزاده و مومنی، ۱۳۸۲).

- استفاده کنندگان از صورت های مالی:

افراد یا سازمان هایی هستند که برای تصمیم گیری های اقتصادی نیازمند اطلاعات ارائه شده در صورت های مالی بنگاه های اقتصادی هستند. بند ۲۴ بیانیه مفهومی شماره یک FASB استفاده کنندگان گزارشهای مالی را به شرح زیر اعلام نموده است: سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان، تولیدکنندگان، کارکنان، مدیریت، سرپرستان، مصرف کنندگان، مشاوران و تحلیلگران مالی، کارگزاران، حقوق دانان، اقتصاددانان، نمایندگان قانونی، مردم، جراید مالی، نمایندگان خبری، اتحادیه های کارگری، اصناف، پژوهشگران بازرگانی، معلمان، دانش آموزان، دانشجویان و جامعه (شمس الدینی و همکاران، ۱۳۹۲).

صورت های مالی و گزارشگری مالی

صورت های مالی مجموعه ای است از صورتهای مجزا و در عین حال مرتبط با یکدیگر که اساساً وضعیت مالی و نتایج عملیات یک واحد اقتصادی را نشان می دهد. گزارشهای مالی که بخش محوری آن را صورتهای مالی تشکیل می دهد، محصول گزارشگری مالی و عمده ترین وسیله انتقال اطلاعات به خارج از واحد اقتصادی است. در واقع هر گزارشی که مشتمل بر صورتهای مالی باشد یا بخش عمده آن را صورتهای مالی تشکیل دهد یا متکی و منضم به صورتهای مالی باشد، گزارش مالی محسوب می شود (هیأت تدوین استانداردهای حسابداری، ۱۳۸۰)؛ بنابراین گزارشگری مالی نه فقط صورتهای مالی بلکه سایر طرق انتقال اطلاعاتی را در برمی گیرد که بطور مستقیم یا غیرمستقیم به اطلاعات مالی تهیه شده توسط سیستم حسابداری ذیربط مربوط می باشند یعنی اطلاعات مربوط به منابع، تعهدات، درآمدهای یک شرکت و غیره. مدیریت ممکن است بوسیله گزارشهای مالی، اطلاعاتی غیر از صورت های مالی را به افراد خارج از شرکت منتقل کند زیرا مدیریت با توجه به الزام افشای اطلاعات مالی، افشای اطلاعات مجزای دیگری را برای آنها سودمند می داند (هیئت استانداردهای حسابداری مالی، ۲۰۰۰).^۱ در یک جمع بندی کلی، صورتهای مالی اساسی شامل ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت گردش وجوه نقد می باشد که هر یک شامل اطلاعاتی به شرح زیر می باشد:

الف- ترازنامه

الف-۱- ماهیت ترازنامه

ترازنامه صورتی است که اطلاعات مزبور را از طریق گزارش دارائیهها، بدهیها و حقوق صاحبان سهام واحد تجاری در پایان هر دوره مالی فراهم می کند از آنجایی که ترازنامه معرف وضعیت مالی واحد تجاری در یک مقطع زمانی معین است آن را به «صورت وضعیت مالی» نیز می نامند. اطلاق اصطلاح «ترازنامه» به این صورت مالی به این واقعیت اشاره دارد که صورت مزبور مبین معادله اساسی حسابداری (یعنی دارائیهها = بدهیها + حقوق صاحبان سهام) به شکل تفضیلی است اما واژه «ترازنامه» یک اصطلاح توصیفی نیست و به همین دلیل در سالهای اخیر در برخی از کشورها استفاده از اصطلاح توصیفی به «صورت وضعیت مالی» به جای اصطلاح «ترازنامه» گسترش یافته است.

الف-۲- کاربرد ترازنامه

زمانی ترازنامه به عنوان محصول نهائی و اساسی فرآیند حسابداری محسوب می شد اما تجربیات بعدی که نشان داد قدرت سودآوری عامل اصلی و تعیین کننده در مورد ارزش یک واحد تجاری دایر است استفاده کنندگان صورتهای مالها به تدریج توجه و تاکید خود را به سمت صورت حساب سود و زیان تغییر دادند.

در هر صورت علیرغم مطالب بالا اطلاعاتی که ترازنامه درباره دارائیهها، بدهیها، حقوق صاحبان سهام و ارتباط بین این عناصر ارائه می دهد برای سرمایه گذاران اعتبار دهندگان و سایر اشخاص ذیعلاقه به واحد تجاری با اهمیت و مفید محسوب می شود مثلاً بانک اعطاء کننده اعتبار قبل از اعطای وام به واحد تجاری عوامل زیر را مورد بررسی قرار می دهد.

- ترکیب و ارزش دارائیهها متعلق به واحد تجاری

- قابلیت تبدیل دارائیههای مزبور به نقد

- شرایط و مبلغ بدهیها و تعهدات موجود واحد تجاری

- حقوقی بستانکاران نسبت به دارائیههای واحد تجاری

بنابراین اغلب تصمیم گیری مربوط به اعطای اعتبار به واحدهای تجاری مبتنی بر اطلاعاتی است که از طریق بررسی ترازنامه وام گیرنده فراهم می شود البته اعتبار دهندگان بالقوه معمولاً علاوه بر ترازنامه سایر صورتهای مالی اساسی وام گیرنده را نیز به منظور ارزیابی توان سودآوری و قدرت ایجاد جریان وجوه نقد آن مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهند

¹ - Financial Accounting Standards Board (FASB)

علاوه بر این ترازنامه بر شکل مقایسه ای نیز اطلاعات نسبتاً زیادی به اعتبار دهندگان سرمایه گذاران مدیریت و سایرین ارائه می کند اشخاصی که توانائی تفسیر ترازنامه مقایسه ای را دارند می توانند بر مبنای اطلاعات منعکس در این گونه ترازنامه ها اطلاعات بسیاری در مورد توانایی واحد تجاری در قضیه بدهیهای کوتاه مدت، روندهای مساعد و نا مساعد نقدینگی مالی واحد تجاری و وضعیت نسبی اعتبار دهندگان و سرمایه گذاران به دست آورند.

ب- صورت سود و زیان

ب-۱- شکل و محتوای صورت حساب سود و زیان

عنصری که صورت حساب سود و زیان را تشکیل می دهند عبارتند از درآمدها هزینه ها و سودها و زیانهای غیر عملیاتی سود خالص از ترکیب این عناصر به دست می آید اندازه گیری سود خالص مساله ای دشوار است و موضوع مهمتر، مشکلات مربوط به نحوه ارائه سود خالص و عناصر تشکیل دهنده آن در صورت حساب سود و زیان است یک صورتحساب سود و زیان مطلوب باید اطلاعاتی اضافه بر فهرست اقدام هزینه و درآمد ارائه کند اما اطلاعاتی که امروزه در صورت حساب سود و زیان گزارش می شود معمولاً به شکل فشرده و خلاصه می باشد صورت حساب سود و زیان به شکل تفصیلی نیز اغلب برای استفاده اعتبار دهندگان و سایر اشخاصی که علائق خاص در واحد تجاری دارند ارائه می شود.

ب-۲- شکلهای مختلف صورت حساب سود و زیان

در استانداردهای حسابداری شکل خاصی برای ارائه صورت حساب سود و زیان پیشنهاد شده است زیرا انعطاف پذیری معقول صورت حساب سود و زیان جهت برخورد منطقی با وضعیتهای گوناگون و انعکاس مناسب آنها مهمتر از وجود یک شکل استاندارد برای صورت حساب مزبور، تشخیص داده شده است. زیرا انعطاف پذیری معقول صورت حساب سود و زیان جهت برخورد منطقی با وضعیتهای گوناگون و انعکاس مناسب آنها مهمتر از وجود یک شکل استاندارد برای صورت حساب مزبور تشخیص داده شده است.

در عمل صورت حساب سود و زیان به دو شکل متفاوت ارائه می شود که عبارتند از شکل چند مرحله ای و شکل یک مرحله ای.

ج- صورت جریان وجوه نقد:

سومین صورتحساب مهم، صورتحساب جریانهای نقدی است، در این صورتحساب جریانهای نقدی شرکت در فاصله دو دوره مشخص زمانی محاسبه می شود. بیشتر داده های این صورتحساب از دو ترازنامه ای که در دو دوره زمانی تهیه شده اند، گرفته می شود داده های اضافی نیز از صورتحساب سود و زیان همین دوره زمانی گرفته می شود صورتحساب جریانهای نقدی به صورت یک منبع اطلاعات مالی پیوست ترازنامه و صورتحساب سود و زیانی است که در گزارشهای مالی سالانه منتشر می شود و این نشانه اهمیت این صورتحساب است.

صورت جریان وجه نقد باید شامل بخشهای زیرباشد:

- ۱- خالص جریان ورودی وجوه نقد ناشی از فعالیتهای عملیاتی
- ۲- بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی
- ۳- مالیات بر درآمد
- ۴- فعالیتهای سرمایه گذاری
- ۵- فعالیتهای تأمین مالی.

فواید اطلاعات مالی برای استفاده کنندگان

استفاده کنندگان اصلی از اطلاعات صورتهای مالی، سرمایه گذاران شامل سهامداران و سرمایه گذاران بالقوه و اعتبار دهندگان می باشند لذا فواید اطلاعات گزارش شده برای هر گروه را می توان به شرح زیر بیان کرد (بمانی محمدآبادی، ۱۳۸۲):

فواید اطلاعات مالی برای سهامداران

سهامداران کسانی هستند که به ازای سهام متعلق به آنها مالک واحد تجاری بوده و در منافع آن سهام هستند و معمولاً به دنبال اطلاعاتی جهت پیش بینی و آگاهی از افزایش قیمت سهام و سود سهام هستند. آنها تمایل دارند بدانند منابع اقتصادی واحد تجاری چگونه توسط مدیریت استفاده شده و آیا سیاست مدیریت در بکارگیری منابع اقتصادی موجب افزایش ثروت ناشی از سرمایه گذاری آنها در واحد تجاری شده است یا نه. لذا اطلاعات زیر به عنوان بخشی از صورتهای مالی می تواند برای آنها مفید باشد:

الف- صورت سود و زیان انباشته، ترازنامه و صورت جریان وجه نقد

ب- اهم رویه های حسابداری

ج- یادداشت فروش خالص

د- یادداشتهای بهای تمام شده کالای فروش رفته و هزینه ها

ه- یادداشتهای موجودی جنسی

و- یادداشتهای حقوق صاحبان سهام

ز- یادداشتهای دارایی جاری و بدهی جاری.

فواید اطلاعات مالی برای سرمایه گذاران بالقوه

سرمایه گذاران بالقوه افرادی هستند که دارای وجود نقد بلااستفاده هستند و به دنبال فرصت مناسبی جهت سرمایه گذاری هستند. آنها در پی اطلاعاتی هستند تا میزان ریسک و بازده سرمایه گذاری در سهام شرکتها و یا اوراق بهادار را پیش بینی کنند. لذا بدین منظور معمولاً اطلاعات زیر به عنوان بخشی از اطلاعات صورتهای مالی می تواند برای آنها مفید باشد:

الف- صورت سود و زیان انباشته، ترازنامه و صورت جریان وجوه نقد

ب- تاریخچه ی فعالیت واحد تجاری

ج- یادداشت فروش خالص

د- یادداشتهای بهای تمام شده و هزینه ها

ه- یادداشتهای درآمد و هزینه های غیرعملیاتی

و- یادداشتهای داراییها و بدهیهای جاری

ز- یادداشتهای مربوط به پروژه ها و داراییهای در جریان

ک- یادداشت حقوق صاحبان سهام.

فواید اطلاعات مالی برای اعتبار دهندگان

اعتباردهندگان کسانی هستند که به اعطای اعتبار به متقاضیان پس از ارزیابی آنها می نمایند و در پی اطلاعاتی جهت پیش بینی و آگاهی از توانایی واحد تجاری در بازپرداخت اعتبارات هستند. لذا اطلاعات زیر به عنوان بخشی از صورتهای مالی می تواند برای آنها مفید باشد:

الف- ترازنامه، صورت سود و زیان انباشته و صورت جریان وجوه نقد

ب- اهم رویه های حسابداری

ج- یادداشتهای بدهیهای جاری و بلند مدت

د- یادداشتهای اموال، ماشین آلات و تجهیزات

ه- یادداشت حقوق صاحبان سهام

و- بدهیهای احتمالی و تعهدات

اهداف ارائه اطلاعات در صورتهای مالی

انجمن حسابداری آمریکا^۱ در سال ۱۹۶۶ در بیانیه ای که منتشر نمود اهداف حسابداری را به صورت ذیل بیان نمود (بمانی محمدآبادی، ۱۳۸۲):

- ارائه اطلاعاتی به منظور تصمیم گیری در مورد استفاده از منابع محدود واحد تجاری شامل شناسایی انواع تصمیمات مهم و تعیین اهداف.

- ارائه اطلاعاتی به منظور هدایت و کنترل مؤثر منابع انسانی و مالی هر واحد تجاری.

- ارائه اطلاعاتی به منظور تصمیم گیری در مورد نحوه نگهداری و حفاظت منابع.

- ارائه اطلاعاتی به منظور انجام وظایف اجتماعی و کنترلها.

در سال ۱۹۷۰ توسط هیئت بررسی اصول حسابداری وابسته به انجمن حسابداران رسمی آمریکا بیانیه ای منتشر گردید که در آن وظایف حسابداری را بدین گونه بیان نمود:^۲

«حسابداری فعالیتی خدماتی است که وظیفه آن تهیه و ارائه اطلاعات کمی که ماهیتاً مالی هستند می باشند. اطلاعاتی در مورد واحد تجاری که تصور می شود در تصمیم گیری اقتصادی و انتخاب یک راه حل صحیح از میان راه های موجود مفید باشد. هدف عمومی حسابداری مالی و صورتهای مالی فراهم نمودن اطلاعات مالی قابل اعتماد در مورد منابع اقتصادی^۳ و تعهدات^۴ واحد تجاری می باشد...»

اطلاعاتی که به منظور قضاوت در مورد توانایی واحد تجاری در ادامه حیات، موفقیت در رشد و توسعه یا افول و هماهنگی آن با شرایط اقتصادی مأمور مطالعه در مورد تعیین اهداف حسابداری نمود و در سال ۱۹۷۳ نتایج مطالعات این گروه بقرار زیر منتشر شد (فردریک، ۱۹۸۴):^۵

نقش سرمایه و سرمایه گذاری در رشد و توسعه

تولید تابعی از عوامل گوناگون است که سرمایه یکی از آنها به شمار می رود البته هر چند عواملی مثل نیروی کار، منابع طبیعی، تکنولوژی و مدیریت نیز دارای نقشهای خاص خود می باشند. ولی همیشه اهمیت تجهیز سرمایه به گونه ای بوده که عوامل دیگر را تحت تاثیر خود قرار داده است. این مهم به ویژه در کشورهای در حال توسعه از درجه اهمیت بالاتری برخوردار است. شکل گیری و تشکیل سرمایه با هزینه اقتصادی ولی با نرخ بازگشت توأم خواهد بود سرمایه گذاری وقتی امکان پذیر است که تخصیص منابع منجر به افزایش ذخایر سرمایه ای، چه مادی، چه انسانی شود. تشکیل سرمایه جریانی است مستمر (سیدصالحی، ۱۳۹۰). همراه با اثرپذیری و اثر گذاری متقابل یعنی تشکیل سرمایه و به کارگیری آن درآمد را افزایش می بخشد و افزایش درآمد به نوبه خود تشکیل سرمایه را بیشتر تسهیل می کند. تراکم سرمایه در صورتی بدست می آید که مقداری از درآمدهای امروز پس انداز و تبدیل به سرمایه شود تا از آن طریق بتوان درآمد و تولید بیشتری در آینده بدست آورد. در مراحل اولیه رشد و توسعه به دلیل فقر شدید امر تشکیل پس انداز و یا سرمایه لازم و ضروری است. زیرا از یک طرف منابع مالی به مقدار کافی در دسترس نیست و از سوی دیگر تجهیز این وجوه محدود به سمت بخش تولیدی، صنعتی به دلیل فقدان بازارهای مالی برای تسهیل این امر به راحتی انجام پذیر نیست به طوریکه در اکثر کشورهای پیشرفته صنعتی توسعه بخش

^۱ - The American Accounting Association, A Statement of Basic Accounting Theory.

^۲ - APB Statement No 4, October 1970.

^۳ - Economic resources

^۴ - Obligations

^۵ - Fredrick

مالی به دنبال آن بازار سرمایه موجباتی را فراهم ساخته تا بخشی قابل توجهی از منابع مالی مورد نیاز بنگاههای تولیدی و اقتصادی از طریق سازکار اوراق بهادار تأمین شود (ساک، ۱۳۸۶).

راهبردهای تصمیم‌گیری و سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار

مرکز پردازش اطلاعات مالی ایران (۱۳۹۳) راهبردهای مطرح سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار را به شرح زیر معرفی نموده است. راهبردهای ارائه شده در این بخش نسبت به بزرگان سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی جهانی مطرح و ارائه شده است. این افراد و راهبردهای استفاده شده توسط آنها عبارتند از (مرکز پردازش اطلاعات مالی ایران، ۱۳۹۳):

- بینامین گراهام
- فیلیپ فیشر
- وارن بافت
- پیترو لینچ
- ویلیام اونیل
- بیل میلر
- بینامین گراهام

بینامین گراهام یکی از نظریه پردازان بزرگ سرمایه‌گذاری در سال‌های جنگ جهانی دوم است که کتابی با عنوان سرمایه‌گذار هوشمند نوشته است. کسانی مانند وارن بافت این کتاب را بهترین کتاب در زمینه سرمایه‌گذاری می‌دانند. نظریات گراهام همچنان در بازار سرمایه کاربرد داشته و از آن‌ها استفاده می‌شود. نکات مهم روش گراهام عبارتند از:

- هیچ‌کس از آینده‌ی بازار مطلع نیست. پس ما به دنبال پیش‌بینی آینده نیستیم ما براساس رفتار کنونی بازار عمل می‌کنیم.

- هر شرکت دارای دو ارزش دفتری و ارزش بازار است. ارزش دفتری حاصل تقسیم داراییها بر تعداد سهام و ارزش بازار نیز حاصل ضرب قیمت هر سهم در تعداد سهام است. اگر ارزش بازار شرکتی کمتر از ارزش دفتری آن باشد پس قیمت آن سهم پایین بوده و برای خرید مناسب است.

- سهامی مناسب هستند که از نسبت قیمت/ارزش بازار نزدیک به ۱ و P/E پایین برخوردار باشند

- فاصله ارزش دفتری با ارزش بازار شرکت حاشیه‌ی اطمینان آن نام دارد که هرچه قدر بیشتر باشد یعنی سرمایه‌گذار کمتر از نوسانات غیرمنطقی و بی‌دلیل بازار ضربه خواهد خورد.

مروری بر مطالعات انجام شده داخلی

شمس‌الدینی و همکاران (۱۳۹۲)، در پژوهشی به بررسی کاربرد صورت‌های مالی شرکت‌ها در اعطای تسهیلات (مطالعه موردی بانک مسکن استان کهگیلویه و بویر احمد) پرداختند. جامعه آماری در این تحقیق کلیه روسا و مسئولین اعتبارات بانک‌های مسکن استان کهگیلویه و بویر احمد که تعداد آنها در سال ۱۳۹۲ حدود ۴۷ نفر می‌باشد. در این تحقیق با توجه به حجم کم جامعه آماری و به منظور تسهیل و تسریع کار پژوهش به ناچار از تمام افراد جامعه آماری به عنوان نمونه آماری استفاده و به صورت سرشماری برای مطالعه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پژوهش در تحقیق حاضر پرسشنامه ۱۷ سوالی می‌باشد که پاسخگویان نمونه مورد بررسی به آنان پاسخ دادند، پس از تکمیل فرم‌ها اطلاعات بدست آمده بوسیله نرم افزار SPSS آزمون‌های همبستگی، آزمون تی ساده و آنالیز واریانس انجام گرفت. نتایج تحقیق نشان داد که صورت‌های مالی تهیه شده توسط شرکت‌ها، جهت اعطای تسهیلات بانک‌ها معنی‌دار می‌باشد؛ رابطه معنی‌داری بین میزان آشنایی مسئولین تسهیلات اعتباری بانک‌ها، با تکنیک‌های تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی وجود دارد.

ودیدی و شکوهی زاده (۱۳۹۱)، در پژوهشی به بررسی معیارهای مالی مؤثر بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار پرداخته‌اند. داده‌های مورد نیاز برای آزمون فرضیه‌ها با وسیله پرسشنامه از یک نمونه شامل ۲۰۴ سرمایه‌گذار بورس

جمع آوری شده است. این عوامل به طور کلی تحت عنوان گروه معیارهای مالی مورد بررسی قرار گرفت ضمن اینکه به صورت تک به تک نیز این معیارها بررسی و میزان اهمیت آنها نیز از نظر سرمایه گذاران سنجیده شده است در هر قسمت بنابه نوع داده‌ها از آزمونهای مناسب آماری مانند تی استیودنت، کروسکال والیس، کی دو، دقیق فیشر، ویلکاکسون و فریدمن استفاده شد. نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق نشان می‌دهد که معیارهای مالی برای سرمایه‌گذاران با اهمیت است. در بررسی مورد به مورد تأثیر پانزده عامل مالی بر تصمیمات سرمایه‌گذاران مشخص شد، معیارهایی چون سرعت و قدرت نقدشوندگی سهام، روند قیمت سهام و وضع بازار سهام از عوامل معروفی چون سود هر سهم و نسبت قیمت به سود بااهمیت‌تر بود.

آقایی و همکاران (۱۳۹۰) نقش آموزش حسابرسی در فاصله انتظارات بین حسابرسان و استفاده کنندگان از صورت‌های مالی را بررسی نموده‌اند. بقا و غنای خدمات حسابرسی مستلزم عکس‌العمل مناسب و به موقع حرفه در برابر انتظارات جامعه است. حرفه حسابرسی با پذیرش مسئولیت بیشتر و گسترش نقش خود و یا تقویت آموزش عمومی درباره نقش و محدودیت‌های حسابرسی می‌تواند به نیازهای جامعه پاسخ داده و فاصله انتظارات را کاهش دهد. رشد بی‌وقفه نیازهای اطلاعاتی استفاده کنندگان و گرایش آن‌ها به استفاده از صورت‌های مالی جهت اتخاذ تصمیمات اقتصادی، برنامه ریزی و نظارت در مورد وضعیت مالی و عملکرد واحد اقتصادی، ضرورت کاهش فاصله انتظارات را ایجاد می‌کند. فرضیه‌های تحقیق به کمک داده‌های گردآوری شده توسط پرسشنامه توزیع شده بین استفاده کنندگان مختلف در سال ۱۳۸۸، مورد بررسی قرار گرفته و نتایج حاصل از بررسی یافته‌ها نشان داد که آموزش حسابرسی به استفاده کنندگان از صورت‌های مالی باعث کاهش فاصله انتظارات بین حسابرسان و استفاده کنندگان از صورت‌های مالی می‌شود.

مروری بر مطالعات انجام شده خارجی

پوپولا و همکاران^۱ (۲۰۱۴)، در پژوهشی به بررسی ارتباط صورت‌های مالی منتشر شده و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری در میان بانک‌های تجاری در نیجریه پرداخته‌اند. برای رسیدن به اهداف تحقیق، از ۱۸۰ نفر مشتریان بانک‌ها نظر سنجی شده و از آزمون‌های همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون بهره‌گیری شده است. یافته‌های این مطالعه نشان داد که ترازنامه به طور منفی با تصمیم‌های سرمایه‌گذاری ارتباط دارد. در حالی که درآمد، یادداشت‌های همراه، جریان وجه نقد، صورت ارزش افزوده و خلاصه مالی پنج ساله به طور مثبت با تصمیم‌های سرمایه‌گذاری مربوط می‌شود. یافته‌ها همچنین نشان داد که اجزای صورت‌های مالی منتشر شده به طور قابل توجهی پیش‌بینی‌کننده خوبی برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران سهامداران بانک‌های تجاری است؛ بنابراین پیشنهاد شد که بانک‌های نیجریه و نهادهای حرفه‌ای باید برنامه‌هایی که موجب افزایش دانش سهامداران در مورد صورت‌های مالی منتشر شده می‌شود را افزایش دهد.

- چیدبره^۲ (۲۰۱۳)، در پژوهشی درجه اعتماد به صورت‌های مالی منتشر شده توسط سرمایه‌گذاران شرکت‌های بزرگ را مورد بررسی قرار داده است. در این مقاله از ابزار پرسشنامه و نرم‌افزار SPSS استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون t) استفاده و فرضیه‌ها مورد آزمایش قرار گرفتند. نتایج نشان می‌دهد که یکی از مسئولیت‌های اصلی مدیریت به سرمایه‌گذاران این است که یک بیانیه استاندارد مالی ارزیابی و تصدیق شده توسط حسابرس واجد شرایط و یا کارشناسان مالی ارائه نماید. همچنین نتایج نشان داد که سرمایه‌گذاران درک خوبی از صورت‌های مالی قبل از تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری دارند. همچنین تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاران به شدت وابسته به اعتبار حسابرسان / تایید کارشناس مالی از صورت‌های مالی می‌باشد.

نورمن (۲۰۱۲)، در پژوهشی با عنوان اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری عاقلانه، این موضوع که آیا سرمایه‌گذاران در بورس، برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری از اطلاعات صورت‌های مالی استفاده می‌کنند را مورد بررسی قرار داده است. در این مطالعه استفاده از سه گروه سرمایه‌گذاران کوچک (SI)، سرمایه‌گذاران متوسط (MI) و سرمایه‌گذاران بزرگ (LI) استفاده شده است. این یافته‌ها نشان داد سه گزاره: (۱) سطح سرمایه‌گذاری با استفاده از اطلاعات مالی رابطه مستقیم

^۱ -Popoola, Akinsanya, Babarinde and Farinde

^۲. Chidiebere

دارد. ۲) سرمایه گذاران کوچک در مقایسه با گروه های دیگر از سرمایه گذاران متوجه استفاده ضعیف از اطلاعات مالی است. ۳) نتایج آزمون سرمایه گذاران بزرگ نشان داد که آنها زمانی که تصمیم گیری برای سرمایه گذاری از گروه های دیگر از سرمایه گذاران حساسیت بیشتری نسبت به اطلاعات مالی دارند. به طور کلی، این یافته ها نشان می دهد که تنها ۱۲ درصد از سرمایه گذاران از اطلاعات مالی در تصمیم گیری برای سرمایه گذاری استفاده می کنند.

نورمن (۲۰۱۱)، در پژوهشی با عنوان تجزیه و تحلیل صورت های مالی در تصمیمات سرمایه گذاری بورس تانزانیا، اینگونه گزارش کرده اند که بسیاری از تصمیمات سرمایه گذاران در تانزانیا به تجزیه و تحلیل صورت های مالی شرکت بستگی ندارد و سرمایه گذاران به طور عمده، آگاهی از اهمیت صورت های مالی در تصمیم گیری در مورد سرمایه گذاری ندارند. با این حال، سرمایه گذاران بزرگ مانند موسسات مالی و شرکت ها زمانی که تصمیم به سرمایه گذاری دارند، تجزیه و تحلیل صورت های مالی را در نظر می گیرند.

در مطالعه دیگری که توسط ریانو مک و در سال ۲۰۰۷ در کشور استرالیا انجام شده است، اطلاعات حاصل از دیدار از شرکت و صورتهای مالی، بعنوان دو تا از مهمترین منابع اطلاعاتی برای سهامداران معرفی شده اند.

یکی از مطالعات ابتکاری برای کشف اهمیت صورتهای مالی در عربستان انجام شده است (الراضین و کربهاری، ۲۰۰۴). در این تحقیق اهمیت هفت تا از صورتهای مالی (گزارش هئیت مدیره، گزارش حسابرسی، ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت سود و زیان انباشته، صورت گردش وجوه نقد و یادداشتهای همراه صورتهای مالی) از نظر ۵ گروه استفاده کننده عمده (بستانکاران، سرمایه گذاران شخصی، موسسات سرمایه گذاری، ادارات دولتی، تحلیلگران مالی) بررسی شده است. نتایج تحقیق نشان داد که صورتهای مالی ابزاری مهم و تعیین کننده در تصمیمات تمامی استفاده کنندگان از آنها می باشد.

روش تحقیق

روش تحقیق، توصیفی-همبستگی از شاخه میدانی می باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه سرمایه گذاران در صنایع لوله های پلی اتیلن بازار بورس اوراق بهادار تهران می باشد که تعداد آنها بیش از ۸ هزار نفر می باشد. با توجه به جدول مورگان برای جامعه ۸۰۰۰ نفری تعداد ۳۷۷ نفر نمونه در نظر گرفته می شود. برای اطمینان بیشتر تعداد ۴۰۰ پرسشنامه توزیع گردید که ۹۵٪ برگشت داده شد (۳۸۱ پرسشنامه). روش نمونه گیری مناسب در این تحقیق، نمونه گیری تصادفی ساده می باشد.

جدول ۱: ضریب پایایی متغیرهای تحقیق

ضریب پایایی	
متغیرها	آلفای کرونباخ
صحت اطلاعات صورت های مالی	۰/۹۱
دقت صورت های مالی	۰/۸۶
سرعت در ارائه صورت های مالی	۰/۷۸

فنون تجزیه و تحلیل داده ها

جهت پی بردن به سطح رابطه و همبستگی میان متغیرها مشخص می شود. دو دسته آزمون توصیفی (شامل فراوانی، درصد و انحراف معیار داده ها) و در بخش تحلیل داده های پژوهش به منظور تعیین نرمال و یا غیر نرمال بودن داده ها از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شده و به تناسب نتیجه این آزمون از آزمون های استنباطی نظیر همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون و آزمون رتبه بندی فریدمن با هدف بررسی فرضیات انجام خواهد شد.

توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب جنس

همان طور که جدول نشان می دهد ۲۲/۵۷ درصد آزمودنی ها زن و ۷۷/۴۳ درصد مرد بوده است. یا به عبارتی دیگر از ۳۸۱ نفر آزمودنی ۸۶ نفر زن و ۲۹۵ نفر مرد بوده است.

جدول ۲: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر حسب جنس

جنس	فراوانی	درصد فراوانی	درصد تجمعی
زن	۸۶	۲۲/۵۷	۲۲/۵۷
مرد	۲۹۵	۷۷/۴۳	۱۰۰/۰
کل	۳۸۱	۱۰۰	

نتایج آزمون کولمگروف - اسمیرنف

جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده ها فرضیه آماری زیر مورد آزمون قرار می گیرد:

فرضیه صفر: داده ها دارای توزیع نرمال می باشند
فرضیه یک: داده ها دارای توزیع نرمال نمی باشند.

جدول ۳: بررسی نرمال بودن توزیع داده ها

آماره کولمگروف - اسمیرنف				متغیر
سطح معنی داری	ضریب Z	انحراف استاندارد	میانگین	
۰/۱۶۰	۱/۱۲	۰/۵۴	۳/۸۰	اطلاعات صورت های مالی
۰/۳۰۴	۰/۹۶	۰/۵۵	۴/۱۱	صحت اطلاعات صورت های مالی
۰/۱۴۸	۱/۱۴	۰/۴۱	۴/۲۸	دقت اطلاعات صورت های مالی
۰/۴۹۳	۰/۸۳	۰/۶۰	۳/۶۷	سرعت در ارائه صورت های مالی

جدول نتایج آزمون کولمگروف - اسمیرنف را نشان می دهد. با توجه به اینکه سطح معنی داری همه متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ می باشد لذا توزیع متغیرها نرمال می باشد؛ بنابراین نتیجه می گیریم توزیع نرمال برازنده این داده ها است و فرض صفر تایید می شود و در نتیجه امکان استفاده از آزمون های پارامتریک وجود دارد.

فرضیه اول: دقت صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر دارد. جهت بررسی رابطه دقت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. همان گونه که جدول نشان می دهد، ارتباط دقت صورت های مالی با تصمیم گیری سرمایه گذاران، معنی دار است و ارتباط مثبت بین دقت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران وجود دارد ($r = ۰/۳۰۸$ و $p = ۰/۰۰۰$). همبستگی بین دو متغیر در حد متوسط توصیف گردید؛ بنابراین این فرضیه اول این تحقیق مبنی بر وجود رابطه معنی دار بین دقت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران تایید می گردد. نتایج این فرضیه نشان می دهد با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت می باشد، رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد.

جدول ۴: همبستگی دقت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)	توصیف همبستگی
دقت صورت های مالی	۰/۳۰۸**	۰/۰۰۰	متوسط

منبع: یافته های پژوهش **: معنی داری در سطح ۹۹٪؛ * معنی داری در سطح ۹۵٪؛ ns: عدم معنی داری

برای پی بردن به تاثیر دقت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون رگرسیون استفاده شده است. براساس جدول مقدار $\text{sig} = ۰/۰۰۰$ و چون این مقدار از $۰/۰۵$ کمتر است، بنابراین تاثیر دقت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار می باشد و چون مقدار B این آزمون $۰/۱۸$ می باشد پس در ازای یک واحد افزایش در متغیر مستقل (دقت صورت های مالی) حدود $۰/۱۸$ واحد به متغیر وابسته (تصمیم گیری سرمایه گذاران) افزوده می شود. از اینرو براساس نتایج بدست آمده فرض (H_0) رد و فرضیه اول تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

جدول ۵: نتایج رگرسیون خطی برای فرضیه اول

متغیر	R	R^2	ضریب B	ضریب Beta	مقدار t	Sig t
دقت صورت های مالی	۰/۳۴۴	۰/۱۱۸	۰/۱۸۶	۰/۳۴۴	۶/۳۰	۰/۰۰۰

منبع: یافته های تحقیق

فرضیه دوم: صحت صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر دارد. آنگونه که جدول نشان می دهد، ارتباط مثبت و معنی داری در سطح ۹۹% بین صحت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران وجود دارد ($r = ۰/۷۰۲$ و $p = ۰/۰۰۰$). همبستگی بین دو متغیر در حد خیلی بالایی توصیف گردید؛ بنابراین این فرضیه مبنی بر وجود رابطه معنی دار بین صحت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران تأیید می گردد؛ بنابراین رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد.

جدول ۶: همبستگی صحت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)	توصیف همبستگی
صحت صورت های مالی	۰/۷۰۲**	۰/۰۰۰	خیلی بالا

منبع: یافته های پژوهش **: معنی داری در سطح ۹۹% ؛ * معنی داری در سطح ۹۵% ؛ ns: عدم معنی داری

برای پی بردن به تاثیر صحت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون رگرسیون استفاده شده است. براساس جدول مقدار $\text{sig} = ۰/۰۰۰$ و چون این مقدار از $۰/۰۵$ کمتر است، بنابراین تاثیر صحت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار می باشد و چون مقدار B این آزمون $۰/۷۱$ می باشد پس در ازای یک واحد افزایش در متغیر مستقل (صحت صورت های مالی) حدود $۰/۷۱$ واحد به متغیر وابسته (تصمیم گیری سرمایه گذاران) افزوده می شود. از اینرو براساس نتایج بدست آمده فرض (H_0) رد و فرضیه دوم تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

جدول ۷: نتایج رگرسیون خطی جهت فرضیه دوم

متغیر	R	R^2	ضریب B	ضریب Beta	مقدار t	Sig t
صحت صورت های مالی	۰/۷۱۷	۰/۵۱۴	۰/۷۱۲	۰/۷۱۷	۳/۸۲	۰/۰۰۰

فرضیه سوم: سرعت در ارائه صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر دارد. آنگونه که جدول نشان می دهد، ارتباط مثبت و معنی داری در سطح ۹۹% بین سرعت در ارائه صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران وجود دارد ($r = ۰/۶۱۴$ و $p = ۰/۰۰۰۱$). همبستگی بین دو متغیر در حد بالایی توصیف گردید؛ بنابراین این فرضیه مبنی بر وجود رابطه معنی دار بین سرعت در ارائه صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران تأیید می گردد. نتایج این فرضیه نشان می دهد با توجه به اینکه ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت می باشد، بنابراین رابطه مستقیم بین دو متغیر وجود دارد.

جدول ۸: همبستگی سرعت در ارائه صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)	توصیف همبستگی
سرعت در ارائه صورت های مالی	۰/۶۱۴**	۰/۰۰۰	بالایی

منبع: یافته‌های پژوهش **: معنی داری در سطح ۰/۹۹؛ * معنی داری در سطح ۰/۰۵؛ ns: عدم معنی داری. برای پی بردن به تاثیر سرعت در ارائه صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون رگرسیون استفاده شده است. براساس جدول مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰$ و چون این مقدار از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین تاثیر سرعت در ارائه صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار می باشد و چون مقدار B این آزمون ۰/۵۶ می باشد پس در ازای یک واحد افزایش در متغیر مستقل (سرعت در ارائه صورت های مالی) حدود ۰/۵۶ واحد به متغیر وابسته (تصمیم گیری سرمایه گذاران) افزوده می شود. از اینرو براساس نتایج بدست آمده فرض (H0) رد و فرضیه سوم تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

جدول ۹: نتایج رگرسیون خطی جهت فرضیه سوم

متغیر	R	R ²	ضریب B	ضریب Beta	مقدار t	Sig t
سرعت در ارائه صورت های مالی	۰/۷۴۹	۰/۵۶۱	۰/۵۶۰	۰/۷۴۹	۱۹/۷۲	۰/۰۰۰

نتیجه گیری و پیشنهادات

دنیای امروز دنیای اطلاعات است و کسی برنده است که اطلاعات بیشتر و مربوط تری در اختیار داشته باشد. بی توجهی به این مهم می تواند منشاء مخاطراتی عمده در تصمیم گیری ها باشد. ضعف نظام اطلاعاتی در بیشتر موارد منجر به ضعف تصمیم گیری و در واقع ضعف در اداره امور می شود. در اغلب سازمانها بخش عمده تصمیمات مدیران به نحوی درگیر با اطلاعات مالی است و به همین دلیل اطلاعات مالی در بیشتر موارد نقش کلیدی دارد. ضعف نظام اطلاعاتی سازمان معمولاً نقصان نظام اطلاعاتی حسابداری را نیز در بطن خود دارد و ناتوانی در دسترسی صحیح و به موقع به اطلاعات مالی در عصر پیشرفت تکنولوژی اطلاعات آن قدر مشکل است که نباید به فکر آن بود. گزارش های مالی یکی از مهم ترین منابع کسب اطلاعات است به طوری که در مبانی نظری حسابداری و گزارشگری مالی اکثر کشورها آمده است که هدف کلی گزارشگری مالی فراهم آوردن اطلاعات است که آثار مالی معاملات، عملیات و رویدادهای موثر بر وضعیت مالی و نتایج عملیات یک واحد انتفاعی را بیان کند و از این طریق سرمایه گذاران اعطا کنندگان تسهیلات مالی و سایر استفاده کنندگان برون سازمانی را در قضاوت و تصمیم گیری یاری دهد. هدف از انجام هر مطالعه ای، رسیدن به نتایج و ارائه پیشنهاداتی در راستای نتایج تحقیق می باشد.

فرضیه اول: دقت صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر دارد. جهت بررسی رابطه دقت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. همان گونه که جدول نشان می دهد، ارتباط دقت صورت های مالی با تصمیم گیری سرمایه گذاران، معنی دار است و ارتباط مثبت بین دقت صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران وجود دارد. همچنین، برای پی بردن به تاثیر دقت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون رگرسیون استفاده شده است. براساس جدول مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰$ و چون این مقدار از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین تاثیر دقت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار می باشد؛ بنابراین فرضیه اول تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

فرضیه دوم: صحت صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر دارد. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان می دهد، ارتباط مثبت و معنی داری در سطح ۰/۰۰۱ بین صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران وجود دارد. برای پی بردن به تاثیر صحت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون رگرسیون استفاده شده است. براساس جدول مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰$ و چون این مقدار از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین تاثیر صحت صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار می باشد. لذا، فرضیه دوم تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

فرضیه سوم: سرعت در ارائه صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر دارد. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان می دهد، ارتباط مثبت و معنی داری در سطح ۰/۰۰۱ بین سرعت در ارائه صورت های مالی و تصمیم گیری سرمایه گذاران وجود دارد. برای پی بردن به تاثیر سرعت در ارائه صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران از آزمون رگرسیون استفاده شده است. براساس جدول مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰$ و چون این مقدار از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین تاثیر سرعت در ارائه صورت های مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنادار می باشد؛ بنابراین، فرضیه سوم تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

نتایج آزمون رگرسیون دو متغیره و چند متغیره نشان داد که دقت و صحت صورتهای مالی و همچنین سرعت در ارائه صورتهای مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر مثبت و معناداری دارند؛ به عبارت دیگر بر اساس رگرسیون چند متغیره که تاثیر تمامی متغیرهای مستقل رو به صورت همزمان بر متغیر وابسته نشان می دهد، با یک درصد افزایش در متغیرهای مستقل (دقت صورتهای مالی، صحت صورتهای مالی و همچنین سرعت در ارائه صورتهای مالی) به ترتیب ۰/۲۷، ۰/۳۵ و ۰/۱۸ درصد تصمیم گیری سرمایه گذاران بهبود پیدا خواهد کرد. بطور کلی می توان گفت که صورتهای مالی، منابع مهم و با اهمیتی در تصمیم گیری سرمایه گذاران جهت سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

پیشنهادهای کاربردی

- بر مبنای نتایج حاصل از این تحقیق، اطلاعات صورتهای مالی از جمله مهمترین منابع اطلاعاتی است، بنابراین نهادهای تدوین کننده استانداردهای مربوط به گزارشگری مالی باید توجه لازم را به اطلاعات مورد نیاز تصمیم گیرندگان داشته باشند و استانداردها را در این راستا تدوین کنند.
- با توجه به تاثیر دقت صورتهای مالی بر تصمیم گیری سرمایه گذاران، شرکتهای در تهیه و تنظیم و گزارش صورتهای مالی حداکثر دقت را به کار گیرند.
- مدیران شرکت ها نیز باید نسبت به ارائه صادقانه اطلاعات حسابداری تلاش کنند، چرا که این موضوع بر جذب سرمایه گذاران بیشتر و ارزش شرکت اثر گذار است.
- سرعت ارائه صورتهای مالی از عوامل موثر بر تصمیم گیری سرمایه گذاران می باشد، لذا پیشنهاد می شود که شرکتهای در تهیه و ارائه این صورتهای مالی، برنامه ریزی بیشتر و همچنین سرعت بیشتری داشته باشند.

منابع و مآخذ

۱. امیرشاهی، میرمحمد؛ شیرازی، محمود؛ سیاه تیری، ویدا (۱۳۸۶)، تعیین عوامل تاثیرگذار بر تصمیم سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علوم مدیریت ایران، سال دوم، شماره ۸.
۲. آقای، محمدعلی؛ موسی زاده عباسی، نورالدین؛ جهان آرا، تورج (۱۳۹۰)، نقش آموزش حسابرسی در فاصله انتظارات بین حسابرسان و استفاده کنندگان از صورتهای مالی، پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی، سال سوم، شماره دهم.

۳. بمانی محمدآبادی، مجید (۱۳۸۲)، بررسی توان اطلاعات مالی سالهای گذشته جهت پیش بینی عملکرد سود و زیان آینده شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده مدیریت.
۴. تهرانی، رضا؛ طالب نیا، قدرت...؛ جلیلی، صابر (۱۳۸۵)، ارزیابی میزان اتکاء معامله گران بورس اوراق بهادار تهران به اطلاعات حسابداری و غیرحسابداری در تصمیمات سرمایه گذاری، تحقیقات مالی، سال ۸، شماره ۲۱.
۵. حسن آقایی، کامران (۱۳۸۳)، بررسی تاثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری، بررسی حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۳.
۶. شمس الدینی، اسماعیل، غلامی، عبدالخالق، حرمتی، طاهره. (۱۳۹۲). بررسی کاربرد صورتهای مالی شرکت ها در اعطای تسهیلات بانکی مطالعه موردی بانک مسکن استان کهگیلویه و بویراحمد. دومین همایش ملی بررسی راهکارهای ارتقاء مباحث مدیریت، حسابداری و مهندسی صنایع در سازمانها.
۷. مجتهدزاده، ویدا؛ مؤمنی مرضیه (۱۳۸۲)، تاثیر ارائه صورت سود و زیان جامع بر تصمیم گیری های استفاده کنندگان صورت های مالی: دیدگاه های استفاده کنندگان صورت های مالی، فصلنامه علمی-پژوهشی بررسیهای حسابداری و حسابرسی، مقاله ۵، دوره ۱۰، شماره ۱.
۸. مومنی سروستانی، مرضیه (۱۳۸۱)، تاثیر ارائه صورت سود و زیان جامع بر تصمیم گیری های استفاده کنندگان صورتهای مالی، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه الزهرا تهران.
۹. نوروش، ایرج، کرمی، غلامرضا، مهران، ساسان، مرادی، محمد. (۱۳۹۳). مروری جامع بر حسابداری مالی. جلد اول، چاپ دوازدهم.
۱۰. نوروش، ایرج، کرمی، غلامرضا (۱۳۸۳)، حسابداری میانه (۱)، انتشارات کتاب نو، چاپ سوم.
11. Aktas, E., Ulengin, F., Sahin, S.O. (2013). A Decision Support System To Improve The Efficiency Of Resource Allocation In Healthcare Management. Socio-Economic Planning Sciences, Vol 41 (2): pp130-146.
12. Barber B. & Odean T. (2006). The Effect Of Attention And News On The Buying Behavior Of Individual And Institutional Investors, Www. Ssrn.Com.
13. Chidiebere, Michael. (2013). Reliance On Published Financial Statements And Investment Decision Making In The Nigeria Banking Sector. European. Journal of Accounting Auditing and Finance Research Vol.1, No.4, pp.67-82.
14. Financial Accounting Standards Board (FASB), 2000. Statement of Financial Accounting

An Investigation and Analysis of the Role of Financial Statements in the Decisions of the Investors of the Companies Accepted in the Stock Exchange (Case Study: Polyethylene Pipe Industries)

Hadi Jamashi¹ *, Asadollah Gheisari²

1. Master student of accounting at Kherad Higher Education Institute - Bushehr

2. Master student of accounting at Kherad Higher Education Institute - Bushehr

Abstract

The purpose of this research is to analyze the role of financial statements in the decisions of the investors of the companies accepted in the stock exchange (a case study of Polyethylene Pipe Industries). This research was conducted through a survey method. The study population consists of all investors in the Polyethylene Pipe Industries of Tehran Stock Exchange with a total number of more than 8 thousand investors among whom 381 investors were selected as the sample size. The data were analyzed using the SPSS. The results of bivariate and multivariate regression analysis showed that the accuracy of financial statements as well as their speed of presentation have a positive and significant effect on investors' decision making. In general, it can be said that financial statements are important sources in investors' decision-making about investment in the Tehran Stock Exchange.

Keywords: precision of financial statements, accuracy of financial statements, speed of presentation of financial statements, investors' decisions, Polyethylene Pipe Industries.
